

Et lite skrått blikk på

Pensjonsinnretningenes rolle i det norske pensjonssystem

EISS' jubileumskonferanse 31.05.2018

Sissel Rødevand, aktuar og partner Actecan

Kapitalstørrelser

- Statens pensjonsfond utland
 - 8 450 milliarder kroner (i dag morges)
- Kapital knyttet til kunder i livselskapene
 - 1 265 milliarder kroner (pr. 31.12.2017)
- Kapital knyttet til pensjonskasser
 - 284 milliarder kroner (pr. 31.12.2016)

Årlig utvikling

- Privat tjenstepensjon premie på 36,6 milliarder kroner i 2017
 - Omfatter ikke pensjonskasser
- Kommunal tjenstepensjon premie på 36,4 milliarder kroner i 2017
 - Omfatter ikke pensjonskasser
- Avkastning (ut over rentegaranti) kommer i tillegg
- Årlige risikopremier og årlige kostnader går til fradrag

Eksempel på andel av pensjon ved 67 år

- Folkestrygden ca. 45 % av sluttlønn (lønn maks 12 G)
 - Avhengig av lønnsnivå i forhold til knekkpunktene i folkestrygden
 - Avhengig av årskull
- Offentlig tjenestepensjon fyller opp til 66 % for årskull før 1959, for en født i 1963 ca. 14,5% av sluttlønn
- Privat AFP ca. 9,6 %
- Privat tjenestepensjon veldig variabelt
 - Ytelsespensjon på 66 % var vanlig tidligere, dvs. ca. 21 % av sluttlønn
 - Innskuddspensjon – litt lavere?

Født 1963, lønn 5,5 G

Statlig kontroll av pensjonsinnretninger

- Skulle og skal sikre pensjoner (sosialpolitisk målsetting)
- Trodde mindre omfang med innføringen av folketrygd, men...
- Aktører i myndighetenes penge- og kredittpolitikk
- Før 1988 nesten ikke aksjonærer i livselskapene, alt overskudd til pensjonistene, nå: AS-ene aksjonærdrevet
- Premie- og avsetninger regulert av myndighetene (endret noe med Solvens II)
- Variable konkurranseforhold
- Skatteregler (politikk)

Langsiktige investorer - statskontrollert

10/02/2016

Kommentar: Penger til kollektivutbygging finnes om politikerne vil - Norsk politikk - Kommentarer - E24

Penger til kollektivutbygging finnes om politikerne vil

Byrådet i Oslo vil øke kollektivprisene og begrunner det med store, kommende investeringer. Kanskje kunne det vært unngått?

FOTOGRAF: CHR. EBBERÅSEN/NTB I Oslo

FOTO: VIGGARO WINNBERG/GRITTE NTB/SCANPIX

Journalist
Tom Steaull

13.8 - 12.12.16

Tom Steaull er informasjonssjef for Finans Norge, hovedorganisasjon for finanssektoren i Norge.

Pensjonsmidlene til folket ville vært perfekt for investering i denne type infrastruktur. Men politikerne vil ikke.

Norske livsskaper forvalter over 1.200 milliarder kroner for sine kunder i ulike ordninger for pensjensparing. Dette er tjenestepensjonsordning, individuell pensjensparing, fripoliser og pensjonskapitalbevis. Disse pengene er bundet for opp til 50 år før de skal utbetales i ulike pensjoner. Pengene leter etter avkastning i en nullrenteverdens.

Investeringer i infrastruktur passer som hånd i hanske for disse midlene. Slike investeringer har naturlig en meget lang tidshorizont. Ofte, som i tilfelle med en baneutbygging, er det snakk om delvis monopol. Investeringene er jevne og de kan komme med lav risiko når det offentlige leter infrastrukturen.

Slik regelverket er, er norske livsskaper i praksis avvikret fra å gjøre slike investeringer. Ansvaret er nemlig et vi også på dette området har særnorske bestemmelser. Norske

<http://n24.no/kommentarer/norsk-politikk/kommentar-penger-til-kollektivutbygging-finnes-om-politikerne-vil-2016/0207>

1/3

Investorer

- Bidragsyter til statens utbygging av kraftverk etter krigen
- Tidligere svært viktig for utlån til bolig
- Infrastrukturinvesteringer
- Aksjeinvesteringer
- Miljø, bærekraft, menneskerettigheter m.m.

Også kortsiktige

- Utfordring med årlig rentegaranti som ble innført med ny lov i 1988

Pensjonseksperter

- Fonderte pensjonsordninger
 - Fordeler og ulemper ved fonderte pensjonsordninger
 - Solvens II
- Utbetaling av pensjoner
- Ser utforming av pensjonsprodukter opp mot rammebetingelsene for forsikringsvirksomhet

Områder pensjonsinnretningene kan påvirke

- Rammebetingelser for forsikringsvirksomhet
- Produktutforming i privat sektor
- Avhengig av politisk satsing
 - Delta i offentlige utvalg, arbeidsgrupper m.m.
 - Høringer
 - Generell lobbyvirksomhet

Regulatorisk organisering

ASD

FIN

JD

ASD

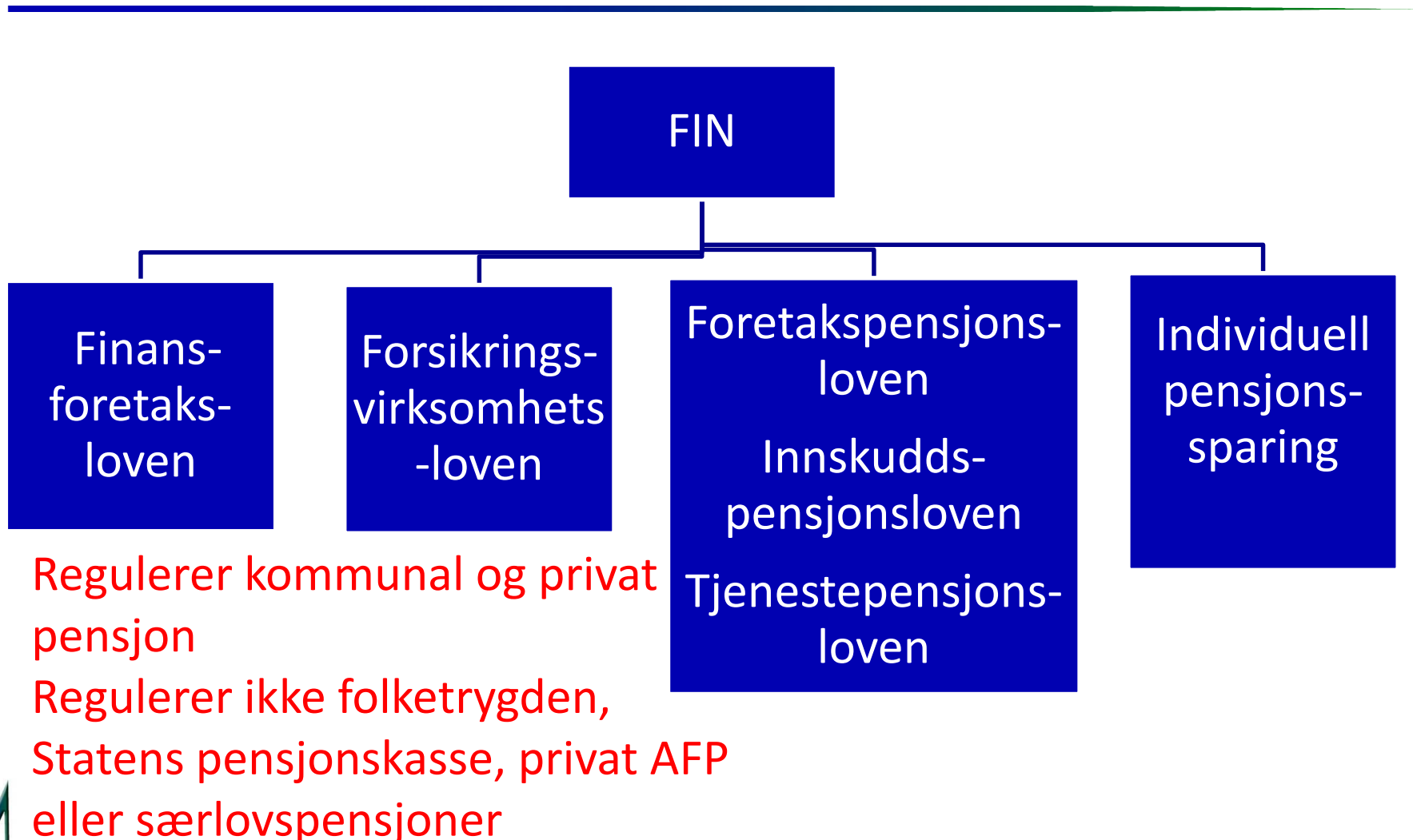
Folketrygden

Pensjon for
ansatte i
staten

Særlover

- Apotekerordningen
- Sykepleierordningen
- Pensjonstrygden for sjømenn
- Pensjonstrygden for fiskere

Privat AFP

Regulerer kommunal og privat pensjon
Regulerer ikke folketrygden, Statens pensjonskasse, privat AFP eller særlovspensjoner

JD

Forsikrings-avtaleloven

Regulerer både kommunale og private pensjonsordninger

Regulerer ikke folketrygden, Statens pensjonskasse eller privat AFP

Enkelte standpunkt

- Folketrygden
 - Bør fonderes
 - Burde utformes som i Sverige, med noe fondert og med individuelt investeringsvalg
- Offentlig tjenestepensjon
 - Sammenligner med privat tjenestepensjon
 - Mest på rammebetingelses-siden
 - Tillatt for alle forsikringssselskap med premieutjevning
 - Ny OfTP lik innskuddspensjon (eller hybridpensjon)
 - Utformet slik at det åpner for konkurranse på tilbyder-siden

Enkelte standpunkt, privat tjenestepensjon

- Privat AFP
- Ytelsespensjon
 - Fra superbra til superdårlig (rammebetingelsene som regnskapsregler, finanskrise og til slutt Solvens II)
- Innskuddspensjon
 - Først negative, så positive, nå er det nesten det eneste produktet de vil selge
- Obligatorisk tjenestepensjon
- Hybridpensjon
 - Stor motstand mot å selge produktet
- Livsvarige pensjoner
 - Til tider for, til tider mot, Solvens II

Påvirkning fremover

- Har en evig jobb med imaget

Hvilken kake vil de mele

- Best mulige rammebetingelser for
 - Kapitalforvaltning
 - Produkter med lav risiko
 - Inntekter (mulighet for å drive kostnadseffektivt og få betalt, de fleste livselskap må gi avkastning til eier)
 - Innbetaling til pensjon (skatteregler)
 - Mest mulig til pensjon (☺) og så mange kunder som mulig
- Som regel har livselskapene og pensjonskasse samme interesser, men ikke alltid

Påvirkning fremover

- Pensjonseksperter
- Kapitalforvaltere
- Fremtidige endringer i regelverk
 - Virksomhetsregler sett i sammenheng med produktutforming
 - Regjeringen benytter nå interne arbeidsgrupper med referansegrupper
 - Ingen kan gi offentlig dissens, kommentarer eller særmerknader i rapporten
 - Ingen krav til sammensetningen av referansegruppen (kjønn m.m.)
 - Både Finans Norge og Pensjonskasseforeningen deltar
 - Den Norske Aktuarforening og Aktuarkonsulenters forum har påpekt fraværet av aktuarer
 - Staten sparer penger?
 - Kanskje (minst) like bra som Banklovkommisjonen?

Takk for oppmerksomheten

